

Sprawozdanie z realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałbrzycha w 2025 roku

Wałbrzych, styczeń 2026 r.

Nadużywanie środków psychoaktywnych, alkoholu lub narkotyków, stanowi niezwykle poważny problem w wymiarze indywidualnym oraz społecznym. To w dużej części przypadków także przyczyna występowania wielu dysfunkcji społecznych. Zaburzenia w kontaktach z tą substancją często współwystępują z tak poważnymi problemami jak bezdomność, przemoc domowa, zadłużenia, kryzysy relacyjne, problemy prawne, problemy rodzinne, długotrwałe bezrobocie czy szereg powikłanych szkód zdrowotnych.

Alkohol, jako element towarzyszący spotkaniom towarzyskim, zabawie czy uroczystościom jest niestety obecny w kulturze naszego kraju od bardzo dawna przez co również jego nadużywanie zostało w dużej mierze „oswojone" w zbiorowej świadomości. Szeroka obecność spożywania alkoholu w naszym otoczeniu (wspomniane przekazy kulturowe, „tradycje społeczne", media, reklamy) wpływa na postępujące rozmywanie granicy pomiędzy kontaktami z tą „używką" obarczonymi niskim ryzykiem a kontaktami zagrażającymi powstaniem uzależnienia. Dodatkowo budowane w ten sposób stereotypy dotyczące uzależnienia wpływają niezmiernie szkodliwie na diagnozowanie przypadków tego zjawiska i późniejszą, skuteczną pomoc. Tego typu wspomniane obszary, dotyczące zbiorowej świadomości i szkodliwych przekonań, są w największym stopniu polem działania kompleksowej profilaktyki związanej z uzależnieniem od alkoholu.

Podejmowane działania profilaktyczne w tym zakresie mają za zadanie wpłynąć na pozytywną zmianę szkodliwych schematów dotyczących alkoholu w różnorodnych grupach odbiorców. Kompleksowy charakter profilaktyki powinien dotyczyć zarówno objętych nią grup odbiorców (począwszy od najmłodszych lat szkolnych) jak i proponowanych form wsparcia, których różnorodność i atrakcyjność wpływa na znaczną poprawę osiąganych efektów oddziaływania. Innowacyjne, przyciągające uwagę formy profilaktyki włączające działania takie jak m.in. kampanie medialne, konferencje, pogadanki, warsztaty i szeroko rozumiana edukacja, mają szansę trafić do znacznie szerszego grona potencjalnych odbiorców oraz w większym stopniu zainteresować ich niesionym przesłaniem. W pierwszej kolejności podkreślenie znaczenia profilaktyki uniwersalnej kierowanej do mieszkańców Wałbrzycha, szczególnie do młodzieży w kontekście podejmowania zachowań ryzykownych, kształtująca korzystne postawy, świadomość na temat zagrożeń oraz promująca zdrowe alternatywy spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z trudnymi emocjami i stresem. W kolejnej profilaktyka selektywna i wskazująca, które skupiają się na pomocy i wsparciu osób i ich rodzin, borykających się z problemem uzależnienia od alkoholu lub funkcjonujących w procesie ryzykownego picia.

Celem Programu, jak i instytucji realizujących w nim zawarte zadania, jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz używania substancji psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Wałbrzycha.

Działania, o których mowa, zostały omówione w niniejszym sprawozdaniu, a kierowane były do wszystkich mieszkańców Wałbrzycha w postaci profilaktyki uniwersalnej, poprzez szeroko

rozumianą działalność informacyjno – edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych oraz profilaktyki selektywnej dedykowanej osobom i rodzinom mierzącym się z problemem uzależnienia i przemocy.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą Nr XLVI/528/22 z dnia 24 marca 2022 roku zakłada realizację w/w aspektów, które zostaną omówione w niniejszym sprawozdaniu.

W myśl art.4[1] ust. 2 b raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji należy przedłożyć radzie gminy do dnia 30 czerwca następującego po roku, którego dotyczy raport. Realizacja zadań Gminnego Programu Profilaktyki stanowi istotną część prowadzenia polityki społecznej w społeczności lokalnej.

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki własne w ramach budżetu gminy oraz pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, tzw. „małpek”. Podział środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań Programu jest corocznie zabezpieczany w budżecie gminy, które gromadzone są w dziale 851- ochrona zdrowia.

Działania ujęte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025 miały na celu ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz używania substancji psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Wałbrzycha oraz prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych, a opisane w sprawozdaniu zadania spełniają opisane w Gminnym Programie cele szczegółowe, tj.:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków
- udzielenie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu i narkotyków, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, a w szczególności dla dziec i młodzieży

Podjęte działania, które wpisane są w Gminny Program Profilaktyki, dedykowane osobom i rodzinom, w których występują problemy związane z występowaniem przemocy, zostały szczegółowo opisane w sprawozdaniu z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej

W okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki realizował specjalistyczne poradnictwo indywidualne i grupowe z zakresu pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz będącym w różnego rodzaju kryzysach, w Centrum Aktywności Lokalnej

Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów Działu Profilaktyki oraz liczba udzielonych porad w latach 2022-2025.

Rok	Liczba osób	Liczba udzielonych porad
2022	783	1802
2023	876	2419
2024	870	2406
2025	817	2260

Analiza powyższej tabeli wskazuje, iż liczba przyjętych w 2025 roku mieszkańców oraz udzielonych im porad w ogólnej liczbie nieco spadła. Wynika to przede wszystkim z realizacji projektów oraz kampanii społecznych, które absorbowały pracę działu w kierunku szeroko rozumianej edukacji społecznej. Osiągnięty wskaźnik pokazuje stałe zainteresowanie oraz potrzebę udzielania wsparcia specjalistycznego ze szczególnym uwzględnieniem problemów opiekuńczo – wychowawczych wiodących prym wśród przyjmowanych klientów. Wzrosła także liczba przyjętych dzieci z zaburzeniami zachowania oraz rodziców bezradnych w kwestii pełnienia funkcji wychowawczej. Coraz większe uzależnienie dzieci i młodzieży od urządzeń elektronicznych, trudności w relacjach z najbliższymi, problemy z komunikacją na płaszczyźnie rodzic – dziecko, pozwalają przypuszczać, że nadchodzący rok także będzie obfitował w tego typu przypadki. Wzrosła również liczba przyjętych osób z problemem rodzinnym/małżeńskim, przewlekłych chorób i przemocy.

Istotne znaczenie w powyższej kwestii odgrywa promocja Działu Profilaktyki oraz „szybka pomoc”,dostępność,komfortowe oraz bezpieczne warunki oferowane mieszkańcom korzystających ze wsparcia Działu Profilaktyki.

Poniższa tabela przedstawia obraz problemów z podziałem na udzielone porady w latach 2022-2025.

Lp	Problem	Liczba osób 2025	Liczba porad 2025	Liczba osób 2024	Liczba porad 2024	Liczba osób 2023	Liczba porad 2023	Liczba osób 2022	Liczba porad 2022
1	alkoholowy	99	171	133	385	188	472	164	403
2	narkotykowy	14	19	22	60	26	36	29	57
3	Behawioralny	2	4	2	2	1	1	1	2
4	współuzależnienie	8	21	11	31	11	39	22	40
5	os. doznające przemocy	49	178	28	118	48	129	41	78
6	os. stosujące przemoc	14	37	27	32	12	37	22	72
7	opiekuńczo – wychowawczy	252	769	235	804	242	1020	189	589
8	rodzinny/małżeński	126	372	101	273	105	294	111	212

9	bezrobocie	30	60	37	59	28	40	30	30
10	bezdomność	1	2	1	13	2	5	0	0
11	niezaradność życiowa	46	151	51	144	41	99	38	110
12	zaburzenia psychiczne	34	103	44	113	25	28	15	43
13	niepełnosprawność długotrwała choroba	96	197	77	245	47	109	45	89
14	Interwencja kryzysowa	42	160	30	54	25	28	50	53
	OGÓŁEM	**817**	**2260**	**870**	**2406**	**876**	**2419**	**783**	**1802**

Z powyższej analizy wynika, że największa liczba osób zgłaszająca się do Działu Profilaktyki, to osoby z trudnościami wychowawczymi, rodzinnymi oraz osoby chore przewlekle tym będące w kryzysie, z zaburzeniami czy chorobami psychicznymi. Analizując trudności wychowawcze klientów mieszkańców jesteśmy w stanie dojrzeć u nich również problem ze zdrowiem psychicznym czy kryzysem zdrowotnym. Rodzice zgłaszający się o pomoc, sami wymagają niekiedy systemowego wsparcia terapeutycznego. W wielu przypadkach, rodzina dotknięta jest uzależnieniem lub silnymi konfliktami wewnątrz systemu rodzinnego. Aktualnie można zauważyć tendencję rodziców do delegowania zadań opiekuńczo wychowawczych na instytucję.

O ile w 2024 roku dominowały zaburzenia afektywne – jedno lub dwubiegunowe powiązane z utratą i żałobą lub Zespołem Stresu Pourazowego, tak w 2025 r. zauważalny jest wzrost osób korzystających ze wsparcia z silnym kryzysem psychicznym wywołanym przez jeden czynnik lub grupę określonych czynników(przemoc, stres zbyt duże wymagania/presja). W 2025 roku, tylko 10 % zgłaszających się na konsultację prezentowało objawy chorobowe takie jak depresja, zaburzenia lękowe czy zaburzenia psychotyczne tj.:schizofrenia, zaburzenia nastroju, ciężka depresja psychotyczna i zaburzenia schizoafektywne.

W 2025 roku mniej było również konsultacji osób starszych z chorobami neurodegeneracyjnymi, co wynika z poszerzonej dostępności terapeutów na rynku – liczne projekty asystenckie realizowane przez fundacje np. Fundację Merkury czy RCWIP/ FRES, w ramach wsparcia proponowana jest również pomoc psychologów.

W roku sprawozdawczym można było dostrzec rosnący problem w populacji związany

silnymi kryzysami psychicznymi u dzieci i młodzieży, dotyczącymi podejmowania prób samobójczych, natomiast zmniejszyła się ilość zgonów spowodowanych próbami samobójczymi.

Większa liczba osób zgłaszających się po pomoc może częściowo wynikać z rosnącej świadomości i lepszego rozpoznawania problemów psychicznych, zarówno przez rodziców, jak i nauczycieli. W Wałbrzychu odnotowano znaczny wzrost zgód rodziców na pomoc psychologiczną dla dzieci w szkołach, co wskazuje na większe otwarcie środowiska na wsparcie. Dotychczasowe podejmowane działania (edukacja, rozmowy, wsparcie, dostęp do informacji itp.). pozwalają zauważyć, że młodzież coraz mniej wstydzi się by powiedzieć, że doświadcza równych przykrych sytuacji.

W obszarze pracy z problemem rodzinnym, mieszkańcy zgłaszali się z tematami najczęściej związanymi z kryzysem w związku, konfliktami około rozwodowymi, mediacją oraz chorobą psychiczną małżonka.

Liczba zgłoszeń w związku z problemem bezradności również utrzymuje się wysoko w udzielanym wsparciu. Są to często ludzie zagubieni, którzy nie widzą dla siebie sensownych rozwiązań. Dlatego istotnym jest bezwarunkowe wspieranie ich na każdy możliwy sposób oraz motywowanie do podjęcia zmiany. Pomimo większej skali problemów liczba przyjmowanych osób jak również liczba udzielonych porad utrzymuje się na podobnym poziomie co w latach ubiegłych.

Znaczącą rolę odgrywają spotkania z mieszkańcami Wałbrzycha podczas różnych wydarzeń miejskich, które są okazją do zauważenia problemów i zaoferowania specjalistycznego wsparcia. Poniżej opisane formy podjętych działań wpisują się w założone w Gminnym Programie Profilaktyki cele, które realizowane były w następującej formie:

- Indywidualne konsultacje dla osób zażywających substancje psychoaktywne i/lub eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi.
- Indywidualne konsultacje/poradnictwo dotyczące choroby alkoholowej i narkomanii.
- Indywidualne konsultacje – motywujące do podjęcia konstruktywnych rozwiązań, motywacja do podjęcia zmiany.
- Konsultacje prowadzone metodą dialogu motywacyjnego o charakterze wsparciowo – motywacyjnym.
- Podstawy edukacji na temat choroby alkoholowej i innych uzależnień.
- Indywidualne konsultacje o charakterze edukacyjnym - kształtujące umiejętności rodzicielskie.
- Sesje rodzinne – pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów rodzinnych/małżeńskich.
- Mediacje rodzinne.
- Interwencja kryzysowa.
- Indywidualne konsultacje – o charakterze wspierającym, edukacyjnym – dla osób doświadczających przemocy.
- Indywidualne konsultacje połączone z korekcją i edukacją zachowań agresywnych

i przemocowych – wg modelu Duluth.

- Poradnictwo grupowe kierowane do osób mierzących się z problemem uzależnienia i/lub choroby alkoholowej oraz dla rodziców chcących podnieść kompetencje wychowawcze.

Ponadto pracownicy Działu oferowali następujące usługi społeczne dla mieszkańców Wałbrzycha:

- udzielili 346 porad telefonicznych, które dotyczyły głównie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ale również spraw dotyczących problemów społecznych, bezradności, zdrowia psychicznego, problemów rodzinnych;
- uczestniczyli w spotkaniach w Dziale Wspierania Rodziny i w Dziale Pieczy Zastępczej – udzielając pomocy i wsparcia psychologicznego rodzinie w obszarze wychowawczym, monitorując proces naprawczy systemu rodziny oraz wprowadzając zmiany w planie pomocowym, motywowano do podjęcia pracy lub leczenia w przypadku rodziców chorych lub uzależnionych. W sporadycznych przypadkach poszukiwano innych form opieki nad dziećmi lub zewnętrznym wsparciem instytucji;
- prowadzili edukację społeczną z zakresu profilaktyki przemocy, uzależnień i zdrowia psychicznego podczas wydarzeń i imprez miejskich;
- prowadzili warsztaty i szkolenia;
- podejmowali interwencje w środowisku – w 2025 roku odbyły się 162 interwencje z udziałem pracowników Działu Profilaktyki. Przyczyną była przemoc, uzależnienia, zaniedbania wychowawcze, bezradność, zaburzenia psychiczne, kryzys suicydalny, kryzys rodzinny, problemy geriatryczne, opiekuńczo – wychowawcze, obniżony nastrój;
- tworzyli i realizowali ważne dla społeczności lokalnej kampanie i działania profilaktyczne.

Współpracowali z **:**

✔ instytucjami miejskimi uczestnicząc w spotkaniach z przedstawicielami instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, narkomanii i rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym SOW, MKRPA, ZI, Straż Miejska, Policja, NGO, szkoły;

✔ ze szkołami podstawowymi i średnimi udzielając pomocy psychologicznej i pedagogicznej dla uczniów i rodziców w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, wykraczającej poza kompetencje instytucji szkolnej oraz poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych;

✔ policją odpowiadając na sygnały o potrzebie interwencji we wskazanych środowiskach domowych;

✔ kuratorami udzielając wsparcia mieszkańcom przez nich zgłaszanych oraz uczestnicząc w interwencjach;

✔ Zespołem Interdyscyplinarnym poprzez realizowanie zadań z zakresu profilaktyki przemocy;

✔ Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez prowadzenie

indywidualnych konsultacji z osobami kierowanymi przez członków komisji;

✔ Zakładami Lecznictwa Odwykowego poprzez ustalanie miejsc pobytu w celu podjęcia terapii;

✔ NGO – realizacja projektów, podejmowanie działań dla społeczności lokalnej;

✔ działami i zespołami MOPS poprzez interdyscyplinarne rozwiązywanie problemów społecznych osób korzystających ze wsparcia finansowego Ośrodka a także mieszkańców Wałbrzycha.

W ramach prowadzonej współpracy w siedzibie Działu Profilaktyki odbywały się:

- szkolenia i superwizje,
- spotkania seniorów, organizacji pozarządowych,
- zajęcia projektowe,
- szkolenia, warsztaty,
- spotkania grupowe.

W ramach realizacji zadań związanych z prowadzeniem specjalistycznego poradnictwa dla osób z problemem uzależnienia i ich rodzin, prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, zrealizowano cele operacyjne Programu poprzez prowadzenie:

- **Punktu konsultacyjnego dla osób z problemem uzależnienia.**

W ramach pracy Punktu Konsultacyjnego prowadzone jest poradnictwo odnośnie:

- profilaktyki i uzależnienia od środków psychoaktywnych,
- diagnozy stopnia zaawansowania w uzależnieniu (i ewentualne zalecenia do skorzystania z ośrodków detoksykacyjnych lub leczniczych),
- informacji o ośrodkach profilaktycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zajmujących się leczeniem uzależnienia,
- motywowaniem do utrzymywania abstynencji i podjęcia terapii uzależnień.

Łącznie z punktu skorzystały 123 osoby (problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków, uzależnienie behawioralne i współuzależnienie), którym udzielono 215 porad.

- **Grupy motywacyjno - edukacyjnej dla osób z problemem alkoholowym i narkotykowym.**

Celem prowadzonych działań jest zwiększenie świadomości posiadanego problemu, mikro-edukacja, wymiana doświadczeń między uczestnikami grupy, nabywanie tożsamości osoby

uzależnionej, wprowadzenie trzeźwych schematów zachowań, rozbrajanie psychologicznych mechanizmów uzależnienia, motywacja do zmian w funkcjonowaniu w rożnych obszarach życia i monitorowanie tych zmian, wsparcie oraz motywacja do kontynuacji terapii w systemie ambulatoryjnym lub stacjonarnym.

Odbiorcami były:

- osoby uzależnione , zażywające i pijące problemowo - zgłaszające się dobrowolnie;
- osoby uzależnione i nieuzależnione zobowiązane przez pracownika socjalnego;
- osoby kierowane/zobowiązywane przez MKRPA;
- osoby oczekujące na leczenie w ośrodku stacjonarnym (wsparcie, motywacja do leczenia, kontakt z grupą).

W omawianym okresie sprawozdawczym odbyło się 49 spotkań grupowych, w których wzięły udział 63 osoby.

✔ **Edukacji profilaktycznej**

W omawianym okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki prowadził warsztaty, szkolenia, pogadanki dedykowane różnym grupom społecznym w obszarach profilaktyki uzależnień, przemocy i zdrowia psychicznego. Edukacja prowadzona była w kontakcie bezpośrednim oraz za pośrednictwem materiałów edukacyjnych.

W okresie sprawozdawczym prowadzono:

- **Kampanię „Przeciw pijanym kierowcom”**

W 2025 roku Komenda Miejska Policji w Wałbrzychu:

- ujawniła 13 nieletnich będących pod działaniem alkoholu;
- ujawniła 3 nieletnich będących pod działaniem narkotyków lub innych środków odurzających;
- doprowadziła do wytrzeźwienia w PDOZ KMP w Wałbrzychu - 659 osób w tym: 507 mężczyzn i 152 kobiety;
- zatrzymano 355 kierujących, będących pod wpływem alkoholu;
- przeprowadziła 1159 interwencji z kwalifikacją osoba nietrzeźwa.

Wobec powyższej analizy należy kontynuować współpracę z Policją i Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i edukować mieszkańców Wałbrzycha w temacie regulacji i rozładowywania trudnych emocji oraz szukania sposobów radzenia sobie z nimi w inny sposób, niż alkohol. Tym samym należy kontynuować współpracę w zakresie edukacji kierowców i przyszłych kierowców w temacie trzeźwości na drodze w ramach kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”.

W 2025 roku przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Dział Profilaktyki, we współpracy z policją Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu podejmowali działania o charakterze edukacyjno-kontrolnym i prewencyjnym, mające na celu ograniczenie szkód związanych z prowadzeniem pojazdów po spożyciu alkoholu oraz wzrost bezpieczeństwa na drogach, ale też szerzej – przeciwdziałanie zjawiskom ryzykownym i promowanie odpowiedzialnych postaw społecznych.
Akcje prowadzone były we wczesnych godzinach porannych i polegały przede wszystkim na kontrolach trzeźwości kierowców w ruchu drogowym – policjanci drogówki sprawdzali alkomatem osoby kierujące pojazdami, a wspierali ich w tym pracownicy Działu Profilaktyki. W czasie tych działań funkcjonariusze i partnerzy przypominali o konsekwencjach prawnych i zdrowotnych jazdy po alkoholu, zachęcali kierowców do odpowiedzialnych wyborów i popularyzowali hasła typu „Piłeś? Nie jedź".

Obecność pracowników Działu Profilaktyki MOPS w Wałbrzychu w ramach akcji poszerzała typowe działania policyjne o aspekt edukacyjny i środowiskowy. Osoby te rozdawały materiały profilaktyczne, prowadziły krótkie rozmowy z uczestnikami ruchu drogowego na temat zagrożeń związanych z alkoholem i używkami oraz wskazywały dostępne formy pomocy i wsparcia zarówno dla kierowców, jak i dla rodzin czy osób borykających się z problemami uzależnień. Ta współpraca miała także budować świadomość społeczną, że bezpieczeństwo w ruchu drogowym to kwestia wspólnej odpowiedzialności i troski o zdrowie innych.

W ten sposób ogólnopolska kampania „Przeciw pijanym kierowcom" stała się przykładem działań profilaktycznych opartych na partnerstwie instytucjonalnym – łącząc rolę egzekucyjną policji z edukacyjną i wspierającą rolą MOPS. Poprzez takie interdyscyplinarne zaangażowanie mieszkańców, zwłaszcza w sytuacjach zagrożeń (jak nietrzeźwi kierowcy), program przyczynia się do szerszego promowania trzeźwości, zwiększania bezpieczeństwa na drogach oraz upowszechniania usług pomocy społecznej dostępnych w Wałbrzychu.
Podczas akcji zatrzymano do kontroli ok 50 kierowców.

- **Festiwal „Uzależnieni od Życia"**

Festiwal „Uzależnieni od Życia" był bezpłatnym, dwudniowym wydarzenie o charakterze społecznym i profilaktycznym, realizowanym w Akademii Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu, w dniach: 11- 12 września 2025 roku. W działaniach wzięło udział ponad 1200 osób i zaprezentowało się 47 wystawców/partnerów. Celem festiwalu była promocja zdrowia fizycznego i psychicznego, wzmacnianie odporności emocjonalnej oraz przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy, a także inspirowanie mieszkańców do budowania satysfakcjonującego i świadomego życia. Festiwal „Uzależnieni od Życia" promuje pozytywne wartości i równowagę życiową zamiast skupiać się wyłącznie na problemach uzależnienia, pokazuje jak można cieszyć się życiem, rozwijać pasje i budować zdrowe relacje, co samo w sobie działa profilaktycznie.

Festiwal składał się z wielu bezpłatnych aktywności i został zaplanowany tak, by

angażować różne grupy – od młodzieży po dorosłych i w przystępnych godzinach – 10.00 do, aby pracujący Wałbrzyszanie mogli skorzystać z oferty festiwalu.

Festiwal rozpoczął się od sesji dla młodzieży o budowaniu odporności psychicznej, relacjach rówieśniczych i zdrowym stylu życia. W trakcie tej części, gościliśmy trenerów motorycznych, specjalistów od żywienia i nawodnienia oraz psychologa sportowego. Ważnym elementem była rozmowa z młodymi, zdolnymi ludźmi, którzy na co dzień mogą inspirować swoje pokolenie np. mistrz w rajdach górskich, czy mistrzyni Europy w karate, ale byli również społecznicy zasiadający w Radzie Młodzieży przy Wojewodzie Dolnośląskim oraz tancerze z Zespołu Pieśni i Tańca w Wałbrzychu.

Spotkania dla dorosłych dotyczyły dobrostanu psychicznego i fizycznego oraz radzeniu sobie w trudnych sytuacjach. W części dla dorosłych paneliści poruszali tematy dotyczące wychowywania i wspierania dzieci, również w zdrowiu psychicznym. Wypowiadano się na temat trudów rodzicielstwa. Na koniec odbyła się debata seniorów, którzy na co dzień aktywizują i pracują ze swoją grupą wiekową.

Podczas festiwalu wałbrzyszanie mogli uczestniczyć w warsztatach w czterech strefach: zdrowia, sportu, sztuki i rozwoju. Mieszkańcy uczyli się tańczyć (Cordex oraz Radość Życia), zanurzali się w dźwiękach mis i gongów, mogli zobaczyć w jaki sposób trenują młodzi karatecy. Dzieci uczestniczyły w warsztatach malarskich i rękodzielniczych. Trochę starsi mogli porozmawiać z krawcami wałbrzyskiej szwalni „7 niebo”. Dla sportowców również były przewidziane liczne atrakcje m.in. warsztaty z psychologiem sportu czy testy motoryczne. Uczestnik festiwalu mógł poszukać nowej pasji, porozmawiać ze specjalistą Działu Profilaktyki.

Zajęcia profilaktyczne (warsztaty edukacyjne i szkolenia) realizowane w 2025 r.

LP.	Nazwa programu/kampanii	Liczba osób
1	Czym są emocje?	56 osób
2	Hejt w Internecie i nadmierne korzystanie z ekranów a funkcjonowanie dzieci. Rola rodziców jako modelu zachowania	32 osoby
3	Warsztaty oddechowe „Świadomi w oddechu”	87 osób
4	Trzymamy Cię	636 osób
5	Szkolenie Procedura Niebieskie Karty	52 osoby
6	Szkolenie z FAS i ZDP (lalki terapeutyczne)	180 osób
7	Szkolenie „Wypalenie zawodowe”	30 osób
8	Warsztaty z treningu umiejętności społecznych, w ramach projektu „Ludove Love”	70 osób
9	Interwencja Kryzysowa	90 osób

10	Mistrzostwo zaczyna się głowie	150 osób
11	W jaki sposób mediować	15 osób
12	Czym jest motywacja w budowaniu tożsamości w grupach	20 osób

*****W*arsztaty z profilaktyki przemocy zostały opisane w sprawozdaniu z Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy domowej*

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom rekomenduje aby zajęcia profilaktyczne z uczniami były prowadzone przez przedstawicieli szkolnych, którzy będą prowadzili warsztaty cyklicznie i systematycznie (nie zrywowi, sporadycznie i w sytuacji zaistnienia problemu przemocy lub uzależnienia), osoby, które znają się z uczniami, mają zbudowaną relację i są w stanie zbudować atmosferę komfortu,bezpieczeństwa i zaufana.

W związku z powyższym w 2025 roku specjaliści Działu Profilaktyki podejmowali działania edukacyjne na prośbę szkół oraz prowadzili edukację wśród grona pedagogicznego, rodziców uczniów a także wśród przedstawicieli służb pomocowych. W zajęciach edukacyjnych wzięło udział łącznie1418 osób.

Szkolenie z FAS, Płodowego Zespołu Narkotykowego i ZDP, prezentacja lalki terapeutycznej

Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z pojęciem Płodowego Zespołu Alkoholowego FAS, jego objawami, wpływem na codzienne funkcjonowanie dziecka oraz metodami postępowania po otrzymaniu diagnozy. Dodatkowo wiedza teoretyczna została wzbogacona prezentacją lalki terapeutycznej przedstawiającej niemowlę z objawami FAS i PZN, co miało duży wpływ na zapamiętanie przez uczestników warsztatów przedstawionego materiału. Uczestnicy zapoznali się również z Zespołem Dziecka Potrząsanego w świetle najnowszych badań, przyczyn powstawania oraz przeciwdziałanie występowaniu zjawiska. Lalki terapeutyczne stanowiły doskonałe uzupełnienie wiedzy z uwagi na podświetlana głowę oraz funkcję wydawania dźwięków imitujących płacz dziecka.

W porównaniu do 2024 roku (68 osób), wzrosła liczba spotkań w Szkole Rodzenia oraz liczba odbiorców, co świadczy o stale rosnącym zainteresowaniu przedstawianymi zagadnieniami.

W ramach szkolenia odbyło się 9 spotkań z lalką FAS oraz ZDP w Szkole Rodzenia (174 odbiorców). Ponadto dla Klubu Integracji Społecznej odbyły się 2 spotkania dla 6 odbiorców (lalka FAS i lalka ZDP). Dodatkowo dla Klubu Integracji Społecznej zostało zorganizowane 1 spotkanie dla 6 odbiorców dotyczące Racjonalnej Terapii Zachowania (ABCD emocji). W trakcie uczestnicy zapoznali się z podstawowymi pojęciami RTZ, przeanalizowali mechanizm powstawania przekonań oraz ich wpływ na funkcjonowanie człowieka i podejmowanie decyzji.

Szkolenie „Wypalenie zawodowe”

Szkolenie dotyczące wypalenia zawodowego wśród rodziców zastępczych zostało zaplanowane jako dwugodzinne spotkanie o charakterze psychoedukacyjnym i wspierającym. Jego celem było zwiększenie świadomości uczestników na temat specyfiki wypalenia w roli rodzica zastępczego oraz wzmocnienie ich zasobów osobistych, niezbędnych do długofalowego i stabilnego pełnienia tej funkcji. Podczas szkolenia uczestnicy zapoznają się z pojęciem wypalenia zawodowego, jego mechanizmami oraz różnicami pomiędzy zwykłym zmęczeniem, stresem a stanem chronicznego przeciążenia emocjonalnego, które może prowadzić do wyczerpania psychicznego i obniżenia satysfakcji z pełnionej roli.

Istotnym elementem szkolenia było omówienie objawów wypalenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem symptomów emocjonalnych, fizycznych i poznawczych, które mogą pojawiać się u rodziców zastępczych na różnych etapach sprawowania opieki. Uczestnicy dowiedzieli się, jakie sygnały ostrzegawcze powinny zwrócić ich uwagę oraz w jaki sposób wypalenie może wpływać na relacje rodzinne oraz zawodowe.

Duża część spotkania poświęcona była profilaktyce wypalenia zawodowego i wzmacnianiu dobrostanu psychicznego rodziców zastępczych. Uczestnicy poznali znaczenie dbania o własne granice, regenerację oraz równowagę pomiędzy rolą opiekuńczą a życiem osobistym. Omawiane były proste, możliwe do zastosowania na co dzień strategie radzenia sobie z napięciem, w tym techniki relaksacyjne i elementy uważności. Uczestnicy otrzymali informacje na temat dostępnych form pomocy oraz znaczenia wczesnego sięgania po wsparcie psychologiczne lub instytucjonalne.

„Ludove Love” – Trening Umiejętności Społecznych

”Ludove Love” to projekt realizowany od maja 2025 do grudnia 2025 roku. W ramach projektu, który zakładał międzypokoleniową integrację w oparciu o folklorystyczną kulturę i sztukę, realizowane były zajęcia Treningu Umiejętności Społecznych dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych i starszych. Program został zaprojektowany z myślą o osobach będących beneficjentami MOPS w Wałbrzychu lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, dlatego szczególny nacisk położono na wzmacnianie kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w relacjach społecznych, rodzinnych i zawodowych, a także na budowanie poczucia sprawczości, bezpieczeństwa i przynależności.

Całość cyklu obejmowało 20 godzin zajęć realizowanych osobno dla każdej grupy wiekowej. Pierwsza część, obejmująca 10 godzin, miała charakter teoretyczny i w przystępny sposób wprowadzała uczestników w zagadnienia związane z komunikacją interpersonalną, rozpoznawaniem i wyrażaniem emocji, zasadami współpracy w grupie, radzeniem sobie z trudnymi sytuacjami społecznymi oraz konfliktami. Treści teoretyczne były dostosowane do wieku i możliwości poznawczych uczestników. Druga część warsztatów, również trwająca 10 godzin,

miała charakter praktyczny i opierała się na aktywnym udziale uczestników. Zajęcia prowadzone były w formie ćwiczeń, symulacji sytuacji społecznych, pracy w parach i małych grupach, odgrywania ról oraz moderowanych dyskusji.

Program warsztatów uwzględniała specyfikę każdej grupy wiekowej. Dzieci pracowały głównie nad rozpoznawaniem emocji, zasadami współżycia w grupie i rozwijaniem umiejętności współpracy. Młodzież koncentrowała się na budowaniu relacji rówieśniczych, poczuciu własnej wartości i radzeniu sobie z presją otoczenia. Dorośli rozwijali kompetencje komunikacyjne przydatne w życiu rodzinnym i zawodowym, a seniorzy wzmacniali umiejętności społeczne sprzyjające aktywności, przeciwdziałaniu samotności i utrzymywaniu relacji społecznych.

„Interwencja kryzysowa”

„Interwencja” związana była z kryzysem suicydalnym, jaki miał miejsce w jednej z wałbrzyskich szkół. Spotkania miały charakter instruktażowy we współpracy z kadrą pedagogiczną i uwzględnieniem zasobów miejskich(w. późniejszych etapach). Szkolenie z interwencji kryzysowej w zespołach klasowych stanowił ramowy opis działań podejmowanych przez szkołę i specjalistów w celu zapewnienia uczniom poczucia bezpieczeństwa, zrozumienia sytuacji oraz wsparcia emocjonalnego. Jego celem było ograniczenie negatywnych skutków kryzysu, zapobieganie eskalacji trudnych reakcji emocjonalnych oraz zmniejszenie ryzyka wystąpienia kolejnych zachowań autodestrukcyjnych w środowisku szkolnym.

Kolejnym elementem była praca z zespołem klasowym. Spotkanie interwencyjne prowadzone przez psychologa lub pedagoga szkolnego miało charakter wspierający i umożliwiało uczniom wyrażenie emocji, zadawanie pytań oraz dzielenie się swoimi przeżyciami w bezpiecznej atmosferze. Specjaliści z Działu Profilaktyki pomogli normalizować reakcje kryzysowe, porządkować emocje, jednocześnie wzmacniając postawy wzajemnej troski i odpowiedzialności za siebie nawzajem.

Równolegle prowadzone były działania wspierające nauczycieli, którzy również doświadczali silnych emocji i trudności w pracy z klasą po traumatycznym wydarzeniu. Szablon interwencji uwzględnia przekazanie im wskazówek dotyczących reagowania na pytania uczniów, obserwowania niepokojących sygnałów oraz dbania o własne zasoby emocjonalne.

Ostatnim etapem było monitorowanie sytuacji w klasie w kolejnych tygodniach po zdarzeniu. Interwencja kryzysowa nie kończyła się na jednym spotkaniu, lecz obejmuje uważną obserwację funkcjonowania zespołu klasowego, gotowość do ponownych rozmów oraz systematyczne przypominanie uczniom, gdzie mogą uzyskać pomoc w sytuacji przeciążenia emocjonalnego. Instruktaż zakładał, że długofalowe wsparcie i konsekwencja działań są kluczowe dla stopniowego powrotu klasy do równowagi i poczucia bezpieczeństwa po doświadczeniu straty.

Ze względu na złożoną sytuację grupy powstała kampania „Trzymamy Cię", która będzie realizowana w szkołach średnich do czerwca 2026 roku.

„Mistrzostwo zaczyna się w głowie"

To program profilaktyczno-edukacyjny ukierunkowany na wzmacnianie zdrowia psychicznego, odporności emocjonalnej oraz kompetencji psychospołecznych uczestników. Projekt miał podkreślić, że sukces – zarówno w sporcie, edukacji, pracy, jak i w życiu codziennym – w dużej mierze zależy od kondycji psychicznej, a nie wyłącznie od umiejętności czy predyspozycji fizycznych. Projekt opiera się na założeniu, że zdrowie psychiczne można i należy rozwijać, podobnie jak sprawność fizyczną.

Warsztaty były realizowane w dwóch grupach: rodziców dzieci (7-10, 10 – 13, 13 – 19) sportowców z Górnik Akademia Kosz. Uczestnicy podczas warsztatów otrzymali wiedzę na temat tego, w jaki sposób wspierać swoje dziecko po treningu, uczyli się jak rozpoznać kryzys fizyczny i psychiczny u młodego sportowca oraz jak sobie z nim radzić. Ponad to uczestnicy dowiedzieli się w jaki sposób wspierać dzieci/ młodych zawodników w zakresie rozwijania umiejętności radzenia sobie ze stresem i presją, budowania poczucia własnej wartości i sprawczości, kształtowania postawy asertywnej i umiejętności komunikacyjnych, zwiększania świadomości dotyczącej emocji i zdrowia psychicznego, przeciwdziałania zachowaniom autoagresywnym. W warsztatach wzięło udział 150 osób.

„W jaki sposób mediować?"

Szkolenie dotyczące mediacji rówieśniczych w szkole zostało zaplanowane jako spotkanie trwające dwie godziny lekcyjne i skierowane do niewielkiej, sześcioosobowej grupy uczestników, co umożliwiało pracę warsztatową oraz aktywne zaangażowanie wszystkich osób. Celem szkolenia było wprowadzenie uczestników w ideę mediacji rówieśniczych jako skutecznej i konstruktywnej metody rozwiązywania konfliktów szkolnych oraz rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i społecznych niezbędnych do pełnienia roli mediatora wśród rówieśników.

Podczas szkolenia uczestnicy zapoznali się z podstawowymi pojęciami związanymi z konfliktem oraz mediacją, a także z zasadami, na których opiera się mediacja rówieśnicza, takimi jak dobrowolność, bezstronność, poufność i szacunek wobec stron konfliktu. Omawiana była specyfika konfliktów pojawiających się w środowisku szkolnym oraz znaczenie dialogu i empatii w budowaniu porozumienia pomiędzy uczniami. Szczególną uwagę poświęcono roli mediatora rówieśniczego oraz granicom jego odpowiedzialności.

Istotnym elementem szkolenia było rozwijanie praktycznych umiejętności komunikacyjnych, w tym aktywnego słuchania, zadawania pytań, parafrazowania oraz rozpoznawania i nazywania

emocji. Uczestnicy uczyli się, w jaki sposób wspierać strony konfliktu w poszukiwaniu rozwiązań satysfakcjonujących dla obu stron, bez oceniania i narzucania gotowych odpowiedzi. Kameralna liczebność grupy sprzyjała ćwiczeniom opartym na symulacjach sytuacji konfliktowych, które pozwalają przećwiczyć kolejne etapy mediacji w bezpiecznych warunkach.

Szkolenie uwzględniało również omówienie sytuacji, w których mediacja rówieśnicza nie powinna być stosowana, oraz wskazuje, kiedy konieczne jest zaangażowanie osoby dorosłej lub specjalisty. Uczestnicy dowiedzieli się, jak dbać o własne emocje w trakcie mediowania sporów oraz jak reagować na trudne zachowania i napięcie między stronami konfliktu. W szkoleniu wzięło udział 15 osób.

„Czym jest motywacja w budowaniu tożsamości w grupach?”

Szkolenie z zakresu motywacji w grupie zostało zaplanowane jako czterogodzinne spotkanie rozwojowe skierowane do młodych liderów działających w obszarze polityki społecznej przy Urzędzie Wojewódzkim. Adresatami szkolenia były osoby w wieku od 16 do 20 lat, mieszkające na terenie województwa dolnośląskiego, które angażują się w działania społeczne, obywatelskie i partycypacyjne oraz pełnią lub przygotowują się do pełnienia ról liderskich. Celem szkolenia było wzmocnienie kompetencji związanych z motywowaniem siebie i innych, budowaniem zaangażowania w grupie oraz skuteczną współpracą w zespołach realizujących zadania społeczne.

Podczas szkolenia uczestnicy poznali podstawowe mechanizmy motywacji indywidualnej i grupowej oraz czynniki wpływające na poziom zaangażowania w działania społeczne. Omawiane były różnice pomiędzy motywacją wewnętrzną i zewnętrzną, a także znaczenie poczucia sensu, wpływu i odpowiedzialności w pracy zespołowej. Uczestnicy mieli okazję przyjrzeć się własnym źródłom motywacji oraz temu, w jaki sposób wartości osobiste i cele społeczne mogą wzmacniać długofalowe zaangażowanie w działania na rzecz lokalnej społeczności.

Istotnym elementem szkolenia była praca nad rolą lidera w budowaniu motywującego środowiska grupowego. Uczestnicy uczyli się, jak komunikacja, styl przywództwa oraz sposób reagowania na trudności wpływają na atmosferę i efektywność zespołu. Poruszany był temat różnorodności w grupie, indywidualnych potrzeb jej członków oraz sposobów wzmacniania współpracy i poczucia wspólnoty. Szczególna uwaga poświęcona była motywowaniu rówieśników w sytuacjach spadku energii, konfliktów lub przeciążenia zadaniami. W szkoleniu wzięło udział 20 osób.

Pozostałe zadania podejmowane przez Dział Profilaktyki realizujące zadania wpisane w cel zakładający prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, a w szczególności dla dzieci i młodzieży:

W omawianym okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej organizował lub uczestniczył w wydarzeniach miejskich, podczas których realizował działania **profilaktyki środowiskowej, w ramach Kampanii „Widzę, Słyszę, Reaguję”** prowadził pogadanki z dorosłymi, przeprowadzał konkursy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, w których otrzymać można było gadżety promujące dział: smycze, długopisy, torby płócienne, kubki, bransoletki, przypinki, breloki, notesy, bransoletki.

We wszystkich wydarzenia udostępniane były materiały informacyjne na temat działu i innych instytucji na terenie Wałbrzycha świadczących pomoc oraz materiały edukacyjne (ulotki, broszury, plakaty). Łącznie udział w działaniach z udziałem Działu Profilaktyki wzięło udział ok 600 osób. Działania, o których mowa to:

- **„Piknik u Teresy”–** impreza edukacyjno – integracyjna organizowana przez organizacje pozarządowe na terenie Uniwersytetu III Wieku przy ul. Malczewskiego, w której wzięli również udział pracownicy Działu Profilaktyki. W spotkaniu pod parasolem udzielali informacji mieszkańcom Wałbrzycha na temat profilaktyki uzależnień i przemocy, a także prowadzili warsztaty rozwojowe dla seniorów. Mieszkańcy, którzy uczestniczyli w rozmowach, otrzymywali gadżety i materiały informacyjno – edukacyjne.
- **Festyn z okazji Dnia Dziecka –** zabawa integracyjno – edukacyjna organizowana przez Zespół Szkolno Przedszkolny Nr 5. Prowadzono konkursy i pogadanki z dziećmi w zakresie kampanii Widzę, Słyszę, Reaguję rozdając im materiały promocyjne.
- **Piknik miejski w Parku Sybiraków -** wydarzenie zrzeszające instytucje miejskie, jak również organizacje pozarządowe, których celem było przybliżenie swojej działalności mieszkańcom Wałbrzycha, a także zorganizowanie zajęć kulturalno – edukacyjnych dla najmłodszych. W podobnym charakterze odbył się **Wakacyjny piknik Na Podzamczu,** gdzie organizowany był konkurs informacyjno-edukacyjny dla mieszkańców Wałbrzycha. Konkurs obejmował szeroki zakres problemów, takich jak: przemoc, nadużywanie substancji psychoaktywnych, uzależnienia. Z uczestnikami konkursu dyskutowano również o odpowiednich sposobach reagowania na powyższe problemy, oraz o zdrowych nawykach zapobiegających tym dysfunkcjom. Prowadzono pogadanki dla najmłodszych oraz rozdawano materiały promocyjne i edukacyjne.
- **Sieciaki** - z Placówkami Wsparcia Dziennego. Warsztaty odbyły się przy placówce w dzielnicy Podgórze. W zajęciach uczestniczyły dzieci ze świetlic oraz domu dziecka. Warsztaty

przeprowadzone były z policjantem i polegały na konfrontacji z mitami dot. „bycia w sieci". Uczestnicy w wieku 7 -12 lat przypominali sobie mity związane z byciem w sieci, na końcu tworzyli regulamin bezpiecznego użytkowania internetu.

- **„Piknik na trawie" z Komendą Miejską Policji** – z okazji święta Policji zorganizowany został piknik w Parku Krajobrazowym Zamku Książ. Prowadzono pogadanki z dziećmi i dorosłymi w ramach kampanii Widzę, Słyszę, Reaguję odnośnie mądrego i bezpiecznego reagowania na sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu.

Dział Profilaktyki udzielał również wywiadów do lokalnych mediów (radia, prasy, telewizji) w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy. Wywiady miały charakter edukacyjny i informacyjny.

** Kampanie, programy i wydarzenia z profilaktyki przemocy zostały opisane w sprawozdaniu z Gminnego Programu przeciwdziałaniu przemocy domowej.*

Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej (KIS) działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu jest jednostką, której celem jest udzielenie wsparcia osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowaniu i podtrzymywaniu umiejętności funkcjonowania w społeczności lokalnej, powrocie do pełnienia ról społecznych oraz podniesieniu kwalifikacji zawodowych i wartości na rynku pracy. Podstawowym celem działalności KIS jest realizacja działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Organizacja i realizacja programu

Klub Integracji Społecznej realizuje swoje cele poprzez organizacje różnorodnych form wsparcia, dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników, na podstawie przeprowadzonej diagnozy. Cykl zajęć trwa 6 miesięcy, a zajęcia odbywają się 3 razy w tygodniu, w wymiarze 2-3 godzin. Na każdy miesiąc opracowany jest szczegółowy harmonogram zajęć, obejmujący zagadnienia z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej.

W edycji trwającej od 11.06. do 15.12.2025 roku zrealizowano 68 spotkań (150 godzin), w którym uczestniczyło 12 osób, z czego 6 osób uzyskało zaświadczenie ukończenia udziału w zajęciach Klubu Integracji Społecznej.

Współpraca instytucjonalna

W 2025 roku Klub Integracji społecznej współpracował z:

- Wojewódzkim Urzędem Pracy we Wrocławiu, który poprzez Centrum Poradnictwa Zawodowego w Wałbrzychu - świadczył specjalistyczne, bezpłatne usługi doradcze dla

uczestników KIS;

- instytucjami edukacyjnymi i podmiotami ekonomii społecznej w ramach wizyt studyjnych.

Reintegracja zawodowa

W ramach reintegracji zawodowej uczestnicy KIS korzystali z następujących form wsparcia:

Zajęcia warsztatowe i konsultacje indywidualne – zajęcia prowadzone były przez doradców zawodowych z Centrum Poradnictwa Zawodowego - Wojewódzkiego Urzędu Pracy we Wrocławiu. Uczestnicy poznali podstawowe zagadnienia dotyczące rynku pracy, dokonali analizy lokalnego rynku zatrudnienia, określili swoje predyspozycje zawodowe oraz przeprowadzili bilans mocnych i słabych stron. Podczas zajęć dopasowywali swoje kwalifikacje do oferty rynku pracy, podejmowali decyzję dotyczące przyszłości zawodowej oraz nabywali umiejętności z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy.

Wizyty studyjne - celem wizyt studyjnych było zapoznanie uczestników z ofertą edukacyjną dla osób dorosłych, działalnością podmiotów ekonomii społecznej oraz dobrymi praktykami przedsiębiorczości społecznej. Wizyty zorganizowano w Centrum Poradnictwa Zawodowego, szkole TEB Edukacja oraz Centrum Nauki i Biznesu „Żak".

Reintegracja społeczna

Zajęcia z zakresu reintegracji społecznej obejmowały:

Trening Umiejętności Społecznych (TUS) – zajęcia miały na celu rozwijanie zdolności interpersonalnych, skutecznego radzenia sobie w sytuacjach społecznych oraz rozpoznawania i regulowania emocji. Uczestnicy pracowali nad motywacją, samoświadomością oraz umiejętnością radzenia sobie z różnymi trudnościami

Trening asertywności – podczas zajęć uczestnicy uczyli się wyrażania uczuć, poglądów i potrzeb w sposób stanowczy, a jednocześnie respektujący prawa innych osób. Ćwiczyli odmawianie bez poczucia winy oraz radzenie sobie z presją i naciskami społecznymi.

Warsztaty artystyczne – celem zajęć był rozwój małej, świadomości emocjonalnej, empatii oraz funkcjonowania w grupie. Zajęcia sprzyjały wyrażeniu emocji i budowaniu poczucia własnej wartości.

Zajęcia edukacyjne – uczestnicy mieli możliwość udziału w warsztatach z lalką terapeutyczną, zajęciach z zakresu racjonalnej terapii zachowań, konferencji „Pierwsza pomoc emocjonalna".

Warsztaty efektywnego zarządzania czasem – zajęcia obejmowały naukę planowania i organizacji czasu, wyznaczania priorytetów, utrzymania samodyscypliny oraz redukcji stresu i lęku związanego z podejmowaniem aktywności zawodowej.

Warsztaty rozwoju osobistego – zajęcia ukierunkowane były na indywidualną pracę nad sobą w kontekście grupowym. Ich celem było motywowanie uczestników do rozwoju osobistego, wzmacnianie umiejętności oraz przygotowanie zmian życiowych.

Zajęcia profilaktyczne - uczestnicy brali udział w II edycji Festiwalu „Uzależnieni od życia" oraz warsztatach plenerowych „Świadomi w oddechu", których celem było zwiększenie odporności

psychicznej, obniżenie poziomu stresu i lęku oraz promocja zdrowego stylu życia.

Zaplecze i wsparcie specjalistyczne

Uczestnicy mieli dostęp do zaplecza komputerowego z Internetem, materiałów edukacyjnych oraz poradnictwa specjalistycznego pracowników MOPS, w tym psychologicznego i pedagogicznego.

Podsumowanie i wnioski

Analiza danych wskazuje na utrzymującą się, znaczną potrzebę wsparcia osób bezrobotnych. Uczestnictwo w Klubie Integracji Społecznej daję taką możliwość. To bezpieczny sposób na odbudowanie pewności siebie i wyjście z codziennej rutyny, która często odbiera energię do zmian. To miejsce, gdzie można odkryć swoje mocne strony, otrzymać realne wsparcie psychologa i doradcy, a przede wszystkim przekonać się, że trudna sytuacja życiowa jest tylko etapem, który wspólnie z innymi można skutecznie zamknąć.

Wolontariat

W 2025 roku, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, realizowane były działania wolontariackie, w które zaangażowanych było 27 wolontariuszy,świadczących pomoc na rzecz osób potrzebujących. Łącznie z różnych form wsparcia skorzystało 311 osób.

Zakres udzielanej pomocy obejmował:

- wsparcie emocjonalne, w tym rozmowy z koordynatorem lub wolontariuszem oraz kontakt z psychologiem i pedagogiem,
- pomoc zakupową, polegającą na dostarczeniu produktów spożywczych, artykułów chemicznych, środków higienicznych oraz leków,
- pomoc w załatwieniu spraw codziennych, m.in. urzędowych zdrowotnych (przychodnie), bibliotecznych oraz drobnych czynności domowych, takich jak wieszanie firan, wynoszenie śmieci, drobnych napraw (np. kranu, spłuczki),
- pomoc akcyjną, obejmującą przygotowanie świątecznych stroików oraz okolicznościowych prezentów (paczek i upominków)
- wsparcie edukacyjne dla dzieci z ZPWD, w postaci zajęć grupowych i indywidualnych, mających na celu wyrównanie braków edukacyjnych na poziomie szkoły podstawowej,
- prowadzenie zajęć pilatesu z elementami nauki języka angielskiego dla dzieci z ZPWD oraz seniorów,

Przed rozpoczęciem działań wolontariackich każdy wolontariusz zobowiązany był do podpisania umowy o współpracy oraz odbycia szkolenia, które obejmowało instruktaż ogólny dotyczący podstawowych umiejętności niezbędnych do wykonywania pracy, a także instruktaż stanowiskowy związany z przepisami i zasadami BHP.

W 2025 roku realizowane były rozmowy wspierające, których celem było udzielanie

pomocy emocjonalnej i psychologicznej, rozpoznawanie potrzeb seniorów i organizowanie wsparcia wolontariackiego.

Wolontariusze aktywnie uczestniczyli w inicjatywach na rzecz seniorów realizowanych we współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami działającymi na terenie miasta.

W ramach koordynacji wolontariatu zorganizowano następujące wydarzenia:

- Dzień Babci i Dziadka - wolontariusze przekazali seniorom drobne upominki przygotowane przez dzieci z Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego.
- „Wiosenny marsz- na powitanie wiosny", w którym uczestniczyli mieszkańcy Wałbrzycha, dzieci, młodzież oraz seniorzy. Wydarzenie zakończyło się piknikiem w Parku Sobieskiego.
- W okresie Świąt Wielkanocnych uczestnicy Klubu Seniora działającego przy CAL wykonali świąteczne stroiki wspólnie z dziećmi z ZPWD, które przekazano samotnym seniorom objętym wsparciem wolontariatu.
- Pierwszego dnia wakacji zorganizowano piknik pod hasłem „Magiczny początek wakacji", skierowany do dzieci i seniorów. Wydarzenie odbyło się przy wsparciu finansowym Korpusu Solidarności i Fundacji Merkury. Uczestnikom zapewniono poczęstunek, animacje oraz zabawy integrujące pokolenia. Główną atrakcją był występ iluzjonisty, który wzbudził duże zainteresowanie wśród najmłodszych.
- W okresie letnim (lipiec- sierpień) przeprowadzono akcję „Podaruj seniorowi swój jeden dzień wakacji", podczas której wolontariusze wspólnie z seniorami spędzali czas na spotkaniach przy kawie i herbacie, spacerach, rozmowach oraz wyjściach do teatru czy opery.
- W Centrum Aktywności Lokalnej zorganizowano profilaktyczne badania wzroku i słuchu dla mieszkańców Wałbrzycha.
- Wolontariusze prowadzili zajęcia dla dzieci z ZPWD oraz udzielali indywidualnych korepetycji i pomocy w nauce, wspierając również działania opiekuńczo- wychowawcze
- Działania wolontariackie realizowane były także w Klubie Seniora oraz Klubie Integracji Społecznej, gdzie wolontariusze dzielili się swoimi pasjami.
- „Podziel się dobrem na święta i zostań Św. Mikołajem". To już szósta akcja, dzięki której 150 paczek z żywnością, słodkościami i świątecznymi upominkami trafiło do wałbrzyskich seniorów objętych wsparciem w ramach programu „Korpus wsparcia Seniorów" oraz seniorów ze Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Wałbrzychu. Pomoc otrzymali również mieszkańcy Domów Pomocy Społecznej oraz Centrum Wsparcia Socjalnego.

W 2025 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał certyfikat „Miejsce przyjazne wolontariuszom", potwierdzający spełnienie wysokich standardów w zakresie zarządzania wolontariatem oraz współpracy z wolontariuszami w ramach Korpusu Solidarności.

Analiza działań prowadzonych w 2025 roku wskazuje, że potrzeba organizacji i rozwoju wolontariatu na kolejne lata pozostaje aktualna i jest niezmiennie istotna. Skala zgłaszanych potrzeb oraz liczba osób korzystających ze wsparcia potwierdza, że wolontariat stanowi ważny element systemu pomocy społecznej w naszym mieście. Szczególnie widoczna jest potrzeba wsparcia skierowana do dzieci, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami prowadzących jednoosobowe gospodarstwo domowe, często zmagających się z samotnością, ograniczoną samodzielnością oraz trudnościami w codziennym funkcjonowaniu. W przypadku dzieci wsparcie wolontariackie pełni istotną rolę w wyrównywaniu szans edukacyjnych, zapewnieniu opieki, organizacji czasu wolnego oraz budowaniu poczucia bezpieczeństwa i relacji społecznych. Seniorzy, a w szczególności osoby samotne, wymagają nie tylko pomocy rzeczowej czy organizacyjnej, ale także regularnego wsparcia emocjonalnego i towarzyszenia, które ogranicza poczucie izolacji społecznej.

Doświadczenia z roku 2025 pokazują również, że wolontariat skutecznie odpowiada na potrzeby, których nie jest w stanie w pełni zaspokoić system instytucjonalny. Działania wolontariuszy uzupełniają ofertę wsparcia, pozwalając na bardziej elastyczne i indywidualne reagowanie na zgłoszone problemy mieszkańców.

W 2026 roku przewidywany jest dalszy wzrost zapotrzebowania na pomoc wolontariacką, wynikający m.in. ze starzenia się społeczeństwa, narastającej samotności osób starszych oraz trudności społecznych i edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży. Z tego względu zasadne jest nie tylko kontynuowanie działań wolontariackich, ale także ich rozwój i dostosowanie do zmieniających się potrzeb lokalnej społeczności.

Działalność Klubu Seniora

Działalność Klubu Seniora prowadzona była w Dziale Profilaktyki, w Centrum Aktywności Lokalnej, od stycznia do grudnia 2025 roku. Oferta Klubu skierowana była do mieszkańców miasta w wieku senioralnym od 60 do 86 roku życia. W roku sprawozdawczym Klub liczył 25 stałych uczestników. Celem klubu było przeciwdziałanie wykluczeniu i izolacji społecznej osób starszych, wzmacnianie ich samodzielności, poprawa jakości życia, a także aktywizacja społeczna, edukacyjna i kulturalna.

Zakres i charakter realizowanych działań:

- Zajęcia integracyjno – rozwojowe.

Istotnym obszarem działalności Klubu były działania integracyjne, których celem było budowanie więzi społecznych oraz aktywne spędzanie czasu wolnego. Seniorzy uczestniczyli we wspólnych spotkaniach klubowych, grach planszowych, rozwiązywaniu łamigłówek i krzyżówek, a także w wycieczkach i wyjazdach krajoznawczych.

Duży nacisk położono na integrację międzypokoleniową realizowaną we współpracy z uczestnikami Klubu Integracji Społecznej oraz dziećmi z Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego. Działania te sprzyjały wymianie doświadczeń, wzajemnym rozumieniu i budowaniu relacji pomiędzy pokoleniami, a przede wszystkim uczyły akceptacji, tolerancji, cierpliwości i wyrozumiałości.

- Zajęcia artystyczne i florystyczne z elementami terapii.

W ramach działalności klubu realizowano cyklicznie zajęcia twórcze o charakterze florystyczno- artystycznym, wzbogacone o elementy hortiterapii oraz arteterapii. Seniorzy zdobywali praktyczne umiejętności w zakresie tworzenia kompozycji kwiatowych, bukietów oraz dekoracji sezonowych i okolicznościowych. Wykonywali m.in. stroiki świąteczne, lawendowe saszetki zapachowe, kotyliony oraz dekoracje nagrobne. Uczestnicy brali również udział w warsztatach plastycznych prowadzonych przez zaproszonych instruktorów, podczas których poznawali podstawy malarstwa oraz różnorodne techniki artystyczne. Zajęcia te sprzyjały rozwijaniu wyobraźni, koncentracji, pamięci oraz zdolności manualnych. Praca zespołowa wzmacniała kompetencje społeczne, uczyła współdziałania i budowania pozytywnych relacji w grupie, a kontakt z naturą miał korzystny wpływ na samopoczucie seniorów.

- Działania edukacyjne.

W 2025 roku seniorzy uczestniczyli w licznych działaniach o charakterze edukacyjnym mających na celu poszerzenie wiedzy oraz rozwijanie zainteresowań. W ramach zajęć organizowano warsztaty z wykorzystaniem lalek terapeutycznych oraz spotkania edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa w sieci, realizowane w ramach projektu „Seniorze skręć w prawo - kierunek bezpieczny Internet". Odbyły się również wykłady prowadzone przez zaproszonych prelegentów ze środowiska akademickiego i prawniczego, poświęcone m.in. zagadnieniom współczesnych wyborów i aktywności obywatelskiej. Spotkania te cieszyły się dużym zainteresowaniem uczestników i stanowiły istotny element edukacji społecznej seniorów.

- Działania prozdrowotne i profilaktyczne.

W ramach promocji zdrowia oraz profilaktyki seniorzy mieli możliwość skorzystania z bezpłatnych badań wzroku i słuchu organizowanych w Centrum Aktywności Lokalnej. W okresie letnim uczestniczyli w cyklicznych warsztatach oddechowych odbywających się w Parku Sobieskiego. Regularnie organizowano spacery nordic walking, zajęcia z treningu pamięci i gimnastyki umysłu, a także spotkania z zakresu kosmetologii. Zorganizowano również szkolenia z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. W miesiącach od września do grudnia seniorzy uczestniczyli w zajęciach pilatesu, prowadzonych przez certyfikowaną instruktorkę.

- Projekty międzypokoleniowe i partnerskie.

Uczestnicy Klubu Seniora brali udział w projektach międzypokoleniowych. Jednym z nich była „Szkoła Międzypokoleniowa", realizowana w formie edukacji cyfrowej, polegająca na wspólnych zajęciach seniorów z uczniami klas VII i VIII szkoły podstawowej. Projekt sprzyjał rozwijaniu kompetencji cyfrowych osób starszych oraz wzmacniał relacje międzypokoleniowe. Kolejnym przedsięwzięciem był projekt edukacyjno – artystyczny „Ludowe Love", realizowany we współpracy ze Starą Kopalnią. Projekt obejmował działania wokalne, taneczne, rękodzielnicze oraz warsztaty kompetencji miękkich, umożliwiające uczestnikom poznawanie tradycji i folkloru różnych regionów Polski. Zrealizowano również projekt w ramach funduszu Toyoty „Dobre pomysły zmieniają nasz świat", w którym dzieci i seniorzy wspólnie wykonali domki dla jeży, promując postawy proekologiczne. Klub Seniora współpracował również ze szkołą TEB Edukacja w Wałbrzychu. Uczniowie placówki, pod nadzorem nauczycieli, wykonywali na rzecz seniorów usługi kosmetyczne i fryzjerskie, co stanowiło jednocześnie formę wsparcia oraz praktycznej nauki zawodu.

- Udział w wydarzeniach kulturalnych i społecznych

Seniorzy aktywnie uczestniczyli w życiu kulturalnym i społecznym miasta, biorąc udział w wydarzeniach organizowanych przez instytucje miejskie, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. Uczestniczyli m.in. w koncertach, wystawach, spotkaniach autorskich, piknikach miejskich oraz wydarzeniach plenerowych. Brali udział w koncercie Filharmonii Sudeckiej, warsztatach literackich i wieczorach poetyckich organizowanych przez Bibliotekę „Pod Atlantami", a także w wydarzeniach przygotowanych przez Wałbrzyski Ośrodek Kultury, Zespół Pieśni i Tańca oraz Starą Kopalnię.

- Działania integrujące społeczność lokalną.

Członkowie Klubu Seniora angażowali się w inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej i integracji międzypokoleniowej, uczestnicząc w Żywej Bibliotece, obchodach Dnia Kobiet, marszach tematycznych, Europejskim Dniu Solidarności Międzypokoleniowej, akcji „Czysty i zielony Wałbrzych", piknikach integracyjnych, Wałbrzyskich Senioraliach.

- Spotkania okolicznościowe

W ramach działalności Klubu organizowano również spotkania okolicznościowe, takie jak Walentynki, Tłusty Czwartek, Mikołajki, obchody Dnia Niepodległości oraz jubileusze urodzinowe uczestników.

- Dodatkowe działania

Seniorzy uczestniczyli w konkursach oraz turniejach międzypokoleniowych, a także

w audycjach radiowych, podczas których prezentowano działalność klubu i podejmowane inicjatywy na rzecz wałbrzyskich seniorów. Informacje o bieżącej działalności Klubu publikowane były również na profilu społecznościowym Facebook. Łącznie w okresie sprawozdawczym seniorzy mieli możliwość uczestnictwa w 120 spotkaniach i wydarzeniach organizowanych przez koordynatora klubu.

Analiza prowadzonych działań potwierdza rosnącą potrzebę wsparcia osób starszych, w szczególności w zakresie przeciwdziałania samotności, integracji społecznej oraz aktywnego spędzania czasu. Realizowane formy wsparcia odpowiadają na rzeczywiste potrzeby tej grupy i będą kontynuowane w 2026 roku.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego.

W 2025 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu prowadził Placówki Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczej, w skład których wchodziły oddziały:

1. Placówka Wsparcia Dziennego „Śródmieście”
   ul. Mickiewicza 26, 58 – 300 Wałbrzych
2. Placówka Wsparcia Dziennego „Piaskowa Góra”
   ul. Dunikowskiego 39, 58 – 309 Wałbrzych
3. Placówka Wsparcia Dziennego „Podzamcze”
   ul. Grodzka 71, 58 – 316 Wałbrzych
4. Placówka Wsparcia Dziennego „Podgórze”
   ul. Niepodległości 64, 58 – 303 Wałbrzych

Pobyt w placówce jest dobrowolny i nieodpłatny, a przyjęcie następuje na pisemny wniosek rodziców, opiekunów prawnych dziecka, lub na wniosek sądu. Placówka przeznaczona jest dla dzieci od 6 do 16 roku życia. W roku 2024 do placówek łącznie zapisanych było 154 dzieci.

Głównym zadaniem jest objęcie dzieci opieką i wychowaniem w celu wsparcia rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Placówki oferowały dzieciom różnorodne formy wsparcia, które miały na celu ich rozwój emocjonalny, społeczny i edukacyjny, a także zapewniały stałe wsparcie rodziców. Prowadzenie placówek oraz zapewnienie w nich miejsc należało do zadań własnych gminy. Działalność placówek umożliwiała udział dzieciom i młodzieży w działaniach profilaktycznych i edukacyjnych w duchu wczesnej interwencji oraz dostosowanie wsparcia do indywidualnych potrzeb wychowanków i ich rodzin.

Głównym celem działań Placówek było efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych, przy jednoczesnym wspieraniu rodziny w przezwyciężaniu trudności

opiekuńczo-wychowawczych oraz świadczeniu specjalistycznego poradnictwa. Placówki zapewniały:

- opiekę i wychowanie;
- pomoc w nauce;
- wsparcie w sytuacjach kryzysowych, szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych, dostosowane do indywidualnych potrzeb dziecka i rodziny;
- organizację czasu wolnego, w tym zabawy i zajęcia sportowe;
- zajęcia profilaktyczne w zakresie uzależnień, przeciwdziałające zachowaniom ryzykownym;
- kształtowanie postaw związanych ze zdrowym stylem życia;
- dożywianie w formie kanapek i owoców;
- stałą współpracę z rodzicami;
- współpracę ze szkołą oraz innymi instytucjami w celu udzielenia pomocy rodzinom.

W 2025 roku Zespół Placówek Wsparcia Dziennego zorganizował szeroki wachlarz zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, w tym plastyczne, techniczne, muzyczne, sportowe, czytelnicze i integracyjne. Odbyło się kilkanaście wycieczek oraz spotkań okolicznościowych. Przez cały rok placówki zapewniały systematyczne dożywianie w postaci kanapek, owoców i warzyw. Dla podopiecznych zorganizowano również wypoczynek zimowy oraz letni, włączając działania, mające na celu profilaktykę i wsparcie dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W placówkach realizowany był program profilaktyki uniwersalnej, odpowiadający potrzebom rozwojowym dzieci oraz specyfice lokalnego środowiska. Jego celem jest spójne wdrażanie działań wychowawczych i profilaktycznych. Program obejmuje codzienne zajęcia prowadzone przez wychowawców i psychologów, a także spotkania z przedstawicielami instytucji, mające na celu uświadamianie podopiecznych o zagrożeniach związanych z używkami i innymi ryzykownymi zachowaniami. Dzieci uczestniczyły w zajęciach dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu, zdrowego odżywiania, radzenia sobie ze stresem oraz profilaktyki uzależnień. Zróżnicowany poziom wiedzy wychowanków w zakresie zdrowia, bezpieczeństwa i higieny emocjonalnej podkreślał potrzebę indywidualnego podejścia w wielu przypadkach. Dodatkowo spotkania z przedstawicielami straży miejskiej, sanepidu oraz straży pożarnej umożliwiły dzieciom zdobycie praktycznych informacji, jednocześnie wzmacniając poczucie bezpieczeństwa i odpowiedzialności. W ramach programu zorganizowano lub wzięto udział w szeregu działań i wydarzeń tematycznych obejmujących powyższe zagadnienia:

1. Promocja zdrowego stylu życia.

- Zajęcia z zakresu zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej
- Warsztaty z pracownikami sanepidu - podnoszenie świadomości na temat higieny osobistej oraz profilaktyki chorób zakaźnych.

2. Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy.

- „ One billion rissing” - ogólnoświatowa kampania - taniec przeciwko przemocy
- Festiwal profilaktyczny pn. „Uzależnieni od życia”
- „VII Sabacik ze Strażą Miejską” – festyn profilaktyczny
- „Marsz białej wstążki” – happening w ramach 16 dni przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć
- „Dzieciństwo bez przemocy” – udział w ogólnopolskiej kampanii, która jest wyrazem sprzeciwu wobec krzywdzenia dzieci w Polsce i promuje rozwiązania sprzyjające dobremu dzieciństwu

3. Bezpieczny internet.

- „Sieciaki” – edukacyjna akcja poświęcona bezpieczeństwu w sieci, realizowana we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę.
- „Asy internetu”, „Fake Know More”, „Agresja w sieci” – zajęcia profilaktyczne prowadzone w oparciu o materiały zewnętrznych szkoleń pracowników. Zajęcia te zwiększały świadomość dzieci na temat zagrożeń w sieci, takich jak cyberprzemoc, oszustwa czy uzależnienie od mediów społecznościowych.

4. Higiena emocjonalna.

Program koncentrował się również na kształtowaniu zdrowia psychicznego i emocjonalnego. Podobnie jak higiena fizyczna, higiena emocjonalna obejmuje praktyki i nawyki wspierające równowagę emocjonalną oraz poprawiające samopoczucie dzieci:

- Warsztaty oddechowe w sali doświadczania
- Joga/Joga śmiechu
- Zajęcia z uważności - rozwijanie umiejętności rozpoznawania emocji, zarządzania stresem oraz stosowania technik relaksacyjnych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2025roku realizowała zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 19820roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. Do podstawowych zadań Komisji należało w szczególności :

- inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku wobec osoby uzależnionej od alkoholu i poddania się leczeniu odwykowemu, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego;’
- opiniowanie wniosków na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem

zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 w/w ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe);

- kontrola przestrzegania przepisów związanych z obrotem zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia wystawionego przez Prezydenta Miasta Wałbrzycha.

Jednym z kluczowych obszarów pracy Komisji były postępowania dotyczące osób nadużywających alkoholu, w szczególności w sytuacjach gdy ich zachowanie powodowało zagrożenie bezpieczeństwa lub naruszało normy społeczne.

W okresie sprawozdawczym prowadzono 299 postępowań w sprawach o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu.

W 2025 r do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 200 wniosków dotyczących osób nadużywających alkohol.

Najwięcej zgłoszeń pochodziło od pracowników socjalnych, którzy w 2025 roku zgłosili 108 osób w związku występującym problemem nadużywania alkoholu w tym 87 wniosków od działającej w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego grupy diagnostyczno-pomocowej, która pracuje nad zniwelowaniem zjawiska przemocy. 59 wniosków zostało złożonych przez Policję, a 28 wniosków zostało złożonych przez osoby najbliższe z otoczenia osób nadużywających alkohol. Wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego składane były także przez kuratorów sądowych - 3 wnioski, MZB - 1 wniosek i terapeutę uzależnień z Centrum Zdrowia Psychicznego – 1 wniosek.

Po przeanalizowaniu zgłoszeń Komisja motywowała do podjęcia terapii, kierowała osoby nadużywające alkohol na badanie w przedmiocie uzależnienia, oraz składała do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

W roku sprawozdawczym skierowano:

- 106 osób na badanie przez biegłych sądowych specjalistów.
- 98 przypadkach wystąpiono do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia w warunkach ambulatoryjnych w Zakładach Lecznictwa Odwykowego i placówkach stacjonarnych lecznictwa odwykowego.
- W 8 przypadkach biegli sądowi specjaliści nie potwierdzili konieczności skierowania wniosku do Sądu. Osoby skierowane do Komisji deklarowały dobrowolność podjęcia terapii udziału w klubach abstynenckich AA, lub udział w grupie motywacyjnej dla osób z problemem alkoholowym realizowaną przez specjalistę Działu Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu.

W trakcie realizowanych działań odbyło się 24 posiedzenia robocze Komisji oraz 48 spotkań motywujących.

Z uwagi na podjęte działania motywacyjne i nawiązanie kontaktu ze specjalistami z zakresu

leczenia odwykowego przez same osoby uzależnione .

Osoby zgłaszające się do Komisji – zarówno uzależnione, jak i ich bliscy otrzymywały informacje dotyczące dostępnych form wsparcia terapeutycznego, ośrodków leczenia odwykowego, klubów abstynenckich i grup wsparcia funkcjonujących na terenie miasta Wałbrzycha. W celu udzielania szybkiej i skutecznej pomocy rodzinom, współpracowano również z kuratorami sądowymi, asystentami rodziny, Policją oraz placówkami leczniczymi.

Działalność MKRPA w latach 2022-2025

Działania MKRPA	2022	2023	2024	2025
Liczba wniosków	161	164	183	200
Liczba prowadzonych postępowań – ogółem	256	232	221	299
Liczba osób skierowanych do udziału w grupie motywacyjnej dla osób z problemem alkoholowym	48	70	53	79
Liczba osób skierowanych do PZPiTU Anima	15	6	15	20
Liczba osób skierowanych do ZOZ -leczenie zamknięte	29	4	7	11
Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych specjalistów	145	123	121	106
Liczba wniosków skierowanych do Sądu	145	120	102	98
Liczba umorzonych postępowań	30	37	38	45
Liczba posiedzeń Komisji	24	24	24	24
Liczba osób z otoczenia, które się zgłosiły do MKRPA	92	72	45	28

Wzrost liczby wniosków wpływających do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związany jest z dostępnością instytucjonalnych form wsparcia oraz jest wynikiem większej świadomości społecznej na temat uzależnień i są reakcją służb pomocowych na wczesne zagrożenia problemem.

Na wzrost liczby wniosków wpływa również intensyfikacja działań informacyjnych i edukacyjnych prowadzonych na terenie gminy, w tym kampanii profilaktycznych. Działania te sprzyjają wcześniejszemu identyfikowaniu problemów oraz podejmowaniu interwencji jak również większego zaufania mieszkańców do instytucji pomocowych.

Istotnym elementem działalności Komisji była także kontrola prawidłowości funkcjonowania sprzedaży napojów alkoholowych.

W 2025 roku Komisja pozytywnie zaopiniowała 110 wniosków w przedmiocie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z których:

- 40 wniosków dotyczyło punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 70 wniosków dotyczyło punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Wnioski które spełniały wymogi formalne zostały rozpatrzone pozytywnie. Jeden wniosek z uwagi na brak spełniania kryteriów ustawowych otrzymał negatywną opinię.

W 2025 roku przeprowadzono 44 kontrole w punktach sprzedaży alkoholu, sprawdzając legalność prowadzonej działalności posiadania aktualnego zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz:

- sposobu informowania klientów o szkodliwości spożywania alkoholu;
- przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu w szczególności osobom niepełnoletnim, nietrzeźwym;
- przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu na kredyt lub pod zastaw;
- respektowania zakazu spożywania alkoholu na terenie sklepu i w jego obrębie;
- kontroli zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych;
- stwierdzenie czy prowadzenie sprzedaży jest zgodne z wydanym postanowieniem.

Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2022- 2025.

Działania MKRPA	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
W miejscu sprzedaży napojów alkoholowych - lokale gastronomiczne	16	19	19	19
Poza miejscem sprzedaży napojów alkoholowych - sklepy	34	28	35	25

W ramach kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzano rozmowy mające na celu zwiększenie świadomości u sprzedawców na temat zasad przestrzegania prawa

zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi co jest kluczowe dla ograniczania dostępności alkoholu dla osób nieletnich. Działania te miały charakter profilaktyczny i prewencyjny.

Przeprowadzone kontrole wykazały w 13 punktach kontroli uchybienia w zakresie sposobu informowania klientów oraz szkodliwości spożywania alkoholu.

Uchwałą Nr XXI/225/25 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 30 października 2025 roku wprowadzono ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, polegające na zakazie sprzedaży napojów alkoholowych we wszystkie dni tygodnia między godziną 22:00 a 6:00 rano.

Zadania realizowane przez Biuro Kultury i Spraw Społecznych.

W 2025 roku Biuro Kultury i Spraw Społecznych realizowało zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym w Wałbrzychu.

Mając na względzie jak najskuteczniejsze działania, Biuro Kultury i Spraw Społecznych w Wałbrzychu kładzie nacisk na wspieranie nowoczesnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, kształtujących wśród młodego społeczeństwa normy i wzorce zdrowego stylu życia bez używek oraz pokazujących jak konstruktywnie wykorzystać swój wolny czas.

Zgodnie z uchwałą nr XLVI/528/22 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 24 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2025 r., w oparciu o ustawę z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670 ze zm.),Biuro Kultury i Spraw Społecznych w Wałbrzychu przygotowało otwarte konkursy ofert,w których Gmina Wałbrzych zleciła realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W celu podniesienia jakości działań profilaktycznych w szkołach dofinansowano realizację programów rekomendowanych w szkołach. W PSP nr 1, 2, 6, 10, 15, 17, 22 i 30 przeprowadzono 16 warsztatów *Debata* dla uczniów w wieku 12-15 lat oraz nauczycieli. Zadanie realizowała Fundacja Centrum Działań Profilaktycznych. Ta sama Fundacja przeprowadziła zajęcia z dziećmi w wieku przedszkolnym *Poruszające bajki o emocjach* w ZSP nr 1, 3, 4 i 5. W programie wzięło udział 191 dzieci, 40 nauczycieli i 69 rodziców. Przeprowadzono 10 zajęć dla 7 grup przedszkolaków, 7 szkoleń dla rodziców i 4 szkolenia dla nauczycieli.

Fundacja Hejt OFF przeszkoliła z zakresu bezpieczeństwa w internecie 512 nauczycieli z 23 wałbrzyskich szkół podstawowych oraz 8 szkół średnich. Bardzo dużym zainteresowaniem

cieszyła się prelekcja dotycząca ryzykownych zachowań dzieci w internecie, zasad profilaktyki i zdrowia psychicznego, która odbyła się 22 września w Starej Kopalni. Prelekcji wysłuchało 473 rodziców.

We wszystkich szkołach podstawowych i średnich w Wałbrzychu odbyło się również 200 godzin warsztatów dla uczniów, 23 szkolenia rady pedagogicznej i również 23 warsztaty dla rodziców w zakresie profilaktyki cyberprzemocy i fonoholizmu. Zostało przeszkolonych 4.422 uczniów, 671 nauczycieli i 1078 rodziców. Zadanie zrealizowała Fundacja Wspólna Gmina.

Rekomendowane programy profilaktyczne były realizowane również w połączeniu z warsztatami tanecznymi. Uczniowski Klub Tańca Sportowego Cordex w terminie od marca do grudnia 2025 r. zaplanował i przeprowadził zajęcia dla dwóch 12 osobowych i jednej 17 osobowej grupy młodzieży w wieku 11-14 lat. Uczestnicy poznali podstawy tańca hip-hop i tańców latynoamerykańskich oraz brali udział w zajęciach profilaktycznych *Laboratorium wiedzy pozytywnej,* których tematyka skupiona jest na czynnikach chroniących. Nabyli umiejętność radzenia sobie z emocjami, nabrali pewności siebie i poczucia własnej wartości.

Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych wraz z programem w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom w taki sposób, aby sport stał się czynnikiem chroniącym, Gmina Wałbrzych powierzyła 4 klubom wyłonionym w otwartym konkursie ofert.

Na boisku przy szkole PSP 26 w dzielnicy Podzamcze zajęcia realizował Młodzieżowy Klub Sportowy Chełmiec Wodociągi Wałbrzych oraz Klub Footbolu Amerykańskiego MINERS Wałbrzych. W zajęciach, które odbywały się od poniedziałku do piątku w terminie od 1 czerwca do 30 sierpnia 2025 r. uczestniczyło w ciągu tygodnia od 50-75 dzieci. Szczególną grupą docelową były dzieci z ubogich domów, które nie wyjechały na wakacje. W tym czasie klub MKS Chełmiec Wodociągi zorganizował również dwa turnieje dla całych rodzin pod hasłami: *Wakacje czas zacząć - Moje jedyne uzależnienie to sport i siatkówka*" oraz „*Siatkarskie zakończenie wakacji – lato z animatorem sportu"*, w których udział wzięło 130 osób. W trakcie wakacji Klub MINERS Wałbrzych prowadził dodatkowo zajęcia sportowe w soboty oraz zorganizował trzy kampy z konkursami, zawodami i zajęciami integracyjnym., których celem było budowanie więzi między uczestnikami oraz wzmacnianie ich motywacji. Oba kluby przeprowadziły warsztaty profilaktyczne UNPLUGGED w wymiarze po 60 godzin. Nie tylko podczas zajęć profilaktycznych ale również podczas zajęć sportowych rozwijano umiejętności społeczne i przekazywano prawidłowe wzory postaw życiowych.

W dzielnicy Piaskowa Góra przy PSP nr 15 oraz przy PSP nr 6 zajęcia sportowe z programem profilaktycznym pod nazwą *Wyłącz nudę włącz sport*! prowadził Klub Przyjaciół Siatkówki Chełmiec Wałbrzych. W trakcie trwania 2 miesięcznego projektu w zajęciach sportowych uczestniczyło łącznie ok. 1200 osób. Od początku lipca do końca sierpnia, od poniedziałku do piątku dzieci grały w siatkówkę, koszykówkę lub piłkę nożną. Podczas trwania projektu zorganizowano dwa turnieje siatkówki *Mama, tata, ja w sercu siatka gra* na zakończenie projektu.

Uczestnikom wręczono nagrody rzeczowe, medale i puchary. Obok zajęć sportowych zrealizowano program profilaktyki uzależnień UNPLUGGED, z którego skorzystało 40 uczestników. W turniejach udział wzięło ok. 150 dzieci.

Stowarzyszenie Górnik Wałbrzych 2010 w terminie od 30 czerwca do 28 września 2025 r. realizowało projekt przy PSP nr 37. Połączenie zajęć sportowych z programem profilaktycznym UNPLUGGED wzmocniło integrację grupową oraz wpłynęło na ograniczenie zachowań ryzykownych. W okresie realizacji, w soboty, zorganizowano dodatkowo 6 turniejów w dyscyplinie olimpijskiej koszykówka 3x3. Łącznie w zajęciach sportowych i profilaktycznych wzięło udział ok. 900 dzieci.

Program profilaktyczny był również prowadzony podczas wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. Wyjazd na dwa turnusy nad jezioro do Lubiatowa zorganizowało Polskie Towarzystwo Krajoznawcze z Zielonej Góry. W wypoczynku wzięło udział 100 dzieci, dla których oprócz bogatej oferty rekreacyjnej i sportowej przeplatanej wycieczkami, zapewniono codzienne zajęcia profilaktyczne z psychologiem.

Wypoczynek dla dzieci zorganizowała również Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Aniołów Stróżów. 40 dzieci w wieku 7-14 lat wyjechało na wypoczynek nad morze do Darłówka, gdzie miały liczne zajęcia warsztatowe, sportowe, taneczne, a także wycieczki krajoznawcze. Wykwalifikowany terapeuta przeprowadził warsztaty z profilaktyki uzależnień w wymiarze 10 godzin zegarowych, w czasie których dzieci zdobywały umiejętności radzenia sobie ze stresem, z trudnymi sytuacjami i presją otoczenia.

Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Aniołów Stróżów zrealizowała również cykl zajęć profilaktycznych *Jak wygrać życie na dobrych warunkach* dla 400 uczniów z wałbrzyskich szkół średnich. Przez trzy dni zorganizowano koncert, spotkania oraz prelekcje poruszające tematykę życia z pasją, rozwijania swoich talentów i zdolności by przeciwdziałać różnego rodzaju uzależnieniom.

Stowarzyszenie MONAR w ramach zadania „Zagłębie Twórczości” realizowało:

1) program profilaktyczny "Planeta wartości" w szkołach dla 299 uczniów 7 i 8 klas szkoły podstawowej i 123 uczniów szkół ponadpodstawowych, ich rodziców i nauczycieli; uczestnicy zwiększyli wiedzę dotyczącą zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz w zakresie radzenia sobie w trudnych sytuacjach i budowania asertywnych postaw,
2) spotkania grupy wsparcia dla rodzin, które dotknął problem uzależnienia - 78 godzin zajęć terapeutyczno-edukacyjnych skierowanych do osób i członków rodziny, które dotknął problem uzależnienia od środków psychoaktywnych, gdzie mogą otrzymać pomoc w uzyskaniu równowagi psychicznej a także w sposób otwarty i bezpieczny porozmawiać o swoich problemach z osobami w podobnej sytuacji, dzielić się swoim doświadczeniem, zdobywać wiedzę na temat uzależnienia oraz wiedzę, w jaki sposób doprowadzić osobę

uzależnioną do leczenia; w ramach zadania odbyły się również dwa wyjazdy weekendowe wraz z warsztatami,

3) Punkt Informacyjno-Konsultacyjnego od poniedziałku do piątku po 6 godzin dziennie obejmującą konsultacje i porady dotyczące problemu uzależnienia, w tym kierowanie osób uzależnionych na oddziały detoksykacji czy do ośrodków terapii uzależnień, udzielanie pomocy w znalezieniu rozwiązań dotyczących konfliktów z prawem oraz pomocy terapeutycznej; w ramach zadania odbyło się 208 dyżurów, z których skorzystały 273 osoby.

Zadania z zakresu integracji społecznej osób uzależnionych oraz ich bliskich realizowało Stowarzyszenie Klub Abstynenta na Palestynie z przeznaczeniem na dyżury specjalistów w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Wałbrzychu oraz na działania na rzecz integracji rodziny dotkniętej uzależnieniem. Osoby potrzebujące pomocy otrzymały wsparcie doradcze i terapeutyczne w punkcie działającym przy Radzie Wspólnoty Samorządowej „Sobięcin, Gaj". Program pozwolił osobom uzależnionym i ich rodzinom wziąć udział w wycieczkach turystycznych oraz warsztatach terapeutycznych, co dało uczestnikom możliwość zintegrowania się między sobą, wymiany doświadczeniami w zakresie trzeźwego życia, a także spędzania czasu w efektywny i edukacyjny sposób. Zdobyte doświadczenia i umiejętności mają pozytywny wpływ na dalsze życie osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.

Na zadania obejmujące pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z terenu miasta Wałbrzycha dotację otrzymało Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu. Placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczej działała w okresie od 15 stycznia do 31 grudnia 2025 r., przez 5 dni w tygodniu 4 godziny dziennie. Oprócz zajęć opiekuńczo-wychowawczych wspomagających naukę prowadzone były także zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci oraz udzielane wsparcie rodzicom. W okresie ferii zimowych i wakacji zapewniono dzieciom wypoczynek i wycieczki. Organizowano takie imprezy okolicznościowe jak: Dzień Dziecka, Mikołajki, Tłusty Czwartek, śniadanie wielkanocne czy Wigilię. Wsparciem zostało objętych 24 dzieci, które otrzymały pomoc w nauce i drobny poczęstunek. Dzieci korzystały z różnorodnych zajęć w ramach swoich zainteresowań. Poza zajęciami świetlicowymi zorganizowano wyjścia do kina, zajęcia edukacyjne w Muzeum Porcelany, Explora Parku, Strefie Odkrywania Wyobraźni i Aktywności *SOWA*. Dzieci chętnie chodziły na piesze wycieczki i uczestniczyły w grach i zabawach terenowych. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu prowadziło również zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym w dzielnicy Biały Kamień i Rusinowa. W okresie od 15 stycznia do 31 grudnia 2025 r. w dwóch świetlicach zagwarantowano dzieciom pomoc w nauce wyrównującą szanse edukacyjne, zajęcia propagujące profilaktykę uzależnień, zajęcia plastyczne, muzyczne i techniczne. 48 dzieci miało zapewnioną opiekę wraz z poczęstunkiem przez 5 dni w tygodniu po 3 godziny dziennie. Zorganizowano im wyjścia m.in. do kina, Explora Parku, Starej

Kopalni i Palmiarni oraz wypoczynek pobytowy w okresie ferii zimowych i wakacji.

Realizacja celów, zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025 opierała się na:

- ✔ udzielaniu nieodpłatnego wsparcia psychologicznego i pedagogicznego osobom z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzinnymi, bezrobocia, długotrwałej choroby i innych, występujących na terenie Gminy Wałbrzych;
- ✔ zapobieganiu spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie poprzez szeroko rozumianą edukację podczas działań profilaktyki środowiskowej;
- ✔ wszechstronnej pomocy rodzinom z problemem alkoholowym poprzez prowadzenie systemowego wsparcia indywidualnego i grupowego;
- ✔ edukacji społecznej, kierowanej do dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów;
- ✔ próbie wypracowania wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec alkoholu, narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez edukację prowadzoną na świetlicach i podczas prowadzenia działalności profilaktyki środowiskowej;
- ✔ reagowaniu na wszelkie przejawy demoralizacji, podejmowania zachowań ryzykownych i przejawów przemocy, szukanie alternatywnych rozwiązań obu problemów społecznych;
- ✔ zwiększaniu dostępności pomocy terapeutycznej dla osób z problemem uzależnień i ich rodzin poprzez udzielanie pomocy, wsparcia i motywacji do podjęcia terapii;
- ✔ umacnianiu komunikacji pomiędzy MOPS a podmiotami leczenia zdrowia psychicznego w Wałbrzychu
- ✔ budowaniu sieci wsparcia pomiędzy: szkołami – Sądek Rodzinnym – MOPS – Szpitalem psychiatrycznym.
- ✔ prowadzeniu postępowań wobec osób zgłoszonych do MKRPA, w związku z podejrzeniem nadużywania alkoholu, w tym na motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego;
- ✔ realizowanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym i innymi instytucjami;
- ✔ podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osoby, wobec której toczyło się postępowanie, w związku z nadużywaniem alkoholu.

W/w działania będą kontynuowane również w 2026 roku w związku z realizacją zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029.

Rekomendacje na 2026 rok:

- **Edukacja i świadomość społeczna:** Podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców Wałbrzycha na temat mechanizmów uzależnień (alkohol, narkotyki, behawioralne) oraz

dostępnych ścieżek pomocy. Promowanie postaw prozdrowotnych i życia bez substancji psychoaktywnych poprzez kampanie lokalne oraz dystrybucję materiałów informacyjnych (papierowych i e-materiałów).

- **Dostęp do profesjonalnego wsparcia:** Zapewnienie profesjonalnej pomocy terapeutycznej i medycznej zarówno osobom uzależnionym, jak i współuzależnionym, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym (programy socjoterapeutyczne w świetlicach).
- **Rozwój kadr i superwizja:** Podnoszenie kompetencji zawodowych członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, terapeutów, psychologów, pedagogów oraz pracowników socjalnych poprzez udział w certyfikowanych szkoleniach, konferencjach oraz regularną superwizję pracy z osobami uzależnionymi.
- **Profilaktyka młodzieżowa:** Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej i selektywnej skierowanych do dzieci i młodzieży w wałbrzyskich placówkach oświatowych, opartych na systemie rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
- **Wsparcie kompetencji wychowawczych:** Edukowanie rodziców i opiekunów w zakresie budowania więzi z dzieckiem jako kluczowego czynnika chroniącego przed zachowaniami ryzykownymi i sięganiem po używki (np. poprzez warsztaty „Szkoła dla Rodziców").
- **Kontrola i ograniczanie dostępności:** Prowadzenie działań edukacyjnych dla lokalnych sprzedawców napojów alkoholowych oraz egzekwowanie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym we współpracy ze Strażą Miejską i Policją.
- **Współpraca międzyinstytucjonalna:** Rozwijanie partnerstwa pomiędzy Miejską Komisją, ośrodkami leczenia uzależnień, Policją i klubami abstynenckimi w celu wypracowania spójnego systemu interwencji i wsparcia dla mieszkańców.